

*Az Integrált Városfejlesztési
Stratégia kritikai elemzése
környezetgazdálkodási szempontból
Békéscsaba példáján*

Készítette:

Kovács Ildikó

II. évf. PhD hallgató

Szent István Egyetem

Környezettudományi Doktori Iskola

Békéscsaba

2008. 11. 28.

Célkitűzéseim

1. Az Integrált Városfejlesztési Stratégia (továbbiakban: IVS) jelentősége
2. IVS-sel kapcsolatos kritikai észrevételek :
 - ✓ környezetgazdálkodási szempontból,
 - ✓ éghajlatváltozásra való felkészülés szempontjából

Problémafelvetés

- Településfejlesztés tartalmi követelményeinek meghatározása
- Fejlesztési koncepció hosszú távra irányt mutatni képes szempontjai alárendeltek
- Stratégiai forgatókönyv és kritériumrendszer szükséges

Integrált Városfejlesztési Stratégia I.

- fejlesztési szemléletű,
- középtávot (7-8 év) átfogó dokumentum
- a területi alapú, területi szemléletű tervezés megszilárdítása,
- fejlesztési célok kitűzése,
- és azok középtávon való érvényesítése

Integrált Városfejlesztési Stratégia jelentősége

- nem jogszabályi kötelezettség
- megteremti a településfejlesztési koncepció célkitűzései és a támogatási forrás-orientált akcióterületi terv közötti átmenetet
- önkormányzat képviselő-testülete hagyja jóvá határozati formában
- EU támogatási források megszerzésének követelménye a terv elkészítése városrehabilitáció esetében

Az IVS felépítése

- A város szerepének meghatározása a településhálózatban
- A város egészére vonatkozó rövid helyzetértékelés
- A városrészek területi megközelítésű elemzése
- A város hosszú távú (15-20 év) jövőképeinek meghatározása
- 2007-2013 között fejleszteni kívánt akcióterületek kijelölése
- A stratégia megvalósíthatósága, ingatlangazdálkodási terv elkészítése
- A stratégia megvalósulásának monitoringja

Integrált Városfejlesztési Stratégia II.

- integráltságot” és
- „stratégiai megközelítést” kívánó követelményrendszer
- a várospolitikai központi területeinek térbeli, ágazati és időbeli szempontjait koordinálja
- állam, a régiók, a városok, a polgárok és a gazdasági szereplők közötti konszenzus gyakorlati alapja
- nagyobb fokú tervezési és beruházási biztonság teremthető meg

Az IVS-sel kapcsolatos kritikai észrevételek I.

- Nem képes, nem is kíván a település egészére vonatkozni.
- Kiemelt akcióterületekre vonatkozik a városon belül,
 - alapvetően az épített környezeti rendszerek javítására vonatkozik, nem tárgyalja a település egészét és összes környezeti erőforrását,
 - nem foglalkozik a város és környéke (vidéke) kapcsolatrendszerrel.

Kutatási cél

- Az IVS kiterjesztése Békéscsaba egészére és annak indokolható méretű környékére
- Környezetgazdálkodási adottságok, lehetőségek, konfliktusok feltárása, megoldási lehetőségek meghatározása Békéscsaba és térsége területén
- A környezetgazdálkodás stratégiai szempontjainak, céljainak meghatározása
- Ajánlások megfogalmazása a településfejlesztési terv környezetgazdálkodási szempontjainak általános követelményeire vonatkozóan
- A kutatási eredmények a településfejlesztés számára tanulságokkal szolgáljanak

Békéscsaba IVS-ének környezeti szempontú fejlesztési céljai

- Vezetékes ivóvízhálózat fejlesztése
- Szennyvíz csatorna közmű kiépítettségének növelése
- Közterületek fokozott takarítása
- Közparkosítás
- Lakótömbök közötti zöldterületek rendezése
- Élővíz-csatorna partjának sétányosítása
- Sétálóutcává alakítás, forgalom-rendezés
- Bizonyos városrészekre természetvédelmi tanulmány készítése
- Bányatavak környezetbe illeszkedő hasznosítása a vízminőség szabályozásával

Az IVS-sel kapcsolatos kritikai észrevételek II.

- Célzottan az éghajlatváltozásra való felkészülés szempontjából Békéscsaba IVS-e nem tartalmaz lényegi javaslatot.
- Vízgazdálkodás fejlesztése kapcsán nem tér ki a külterületi fejlesztési feladatokra
- Zöldfelületi rendszer fejlesztése nem kap kellő hangsúlyt

BÉKÉS MEGYE TERÜLETRENDEZÉSI TERVE

3/5. sz. melléklet

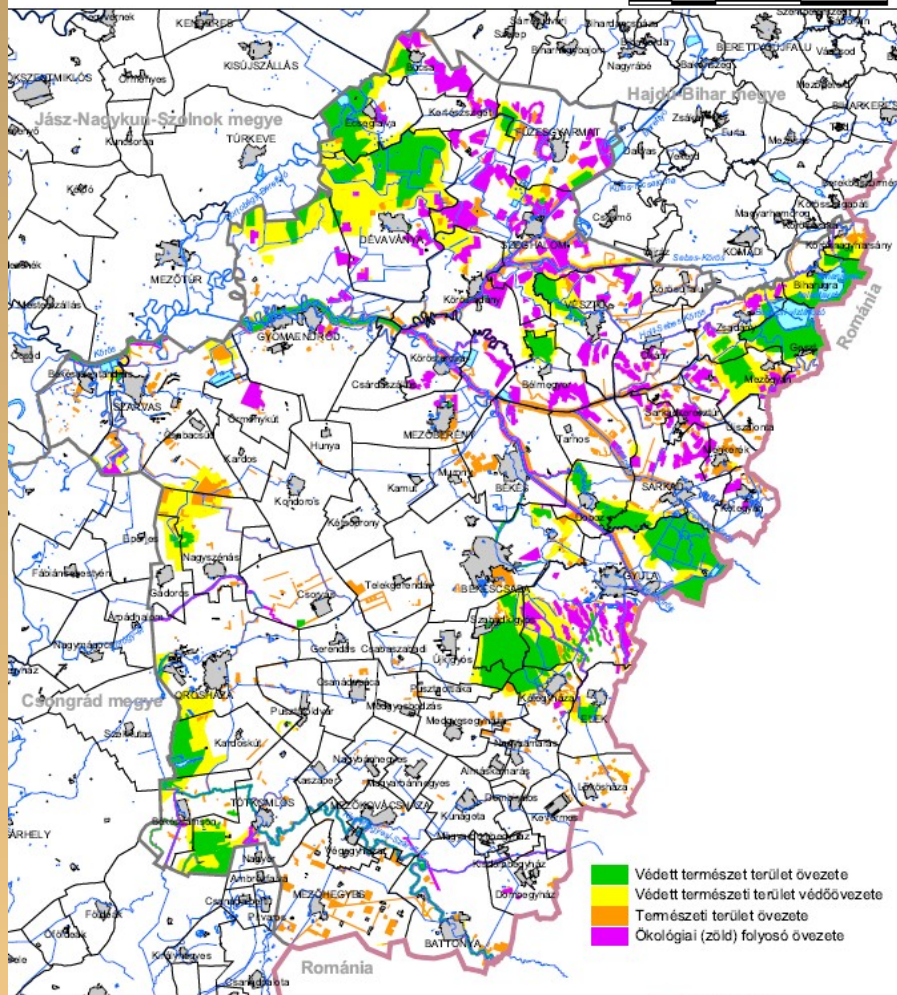
Védett természeti terület övezete

Természeti terület övezete

Védett természeti terület védőövezete

Ökológiai (zöld) folyósó övezete

10 0 10 20Km

- Védett természet terület övezete
- Védett természeti terület védőövezete
- Természeti terület övezete
- Ökológiai (zöld) folyósó övezete

- Országghatár
- Megyehatár
- Településhatár
- Települési terület
- Vízfelület, vízfolyás

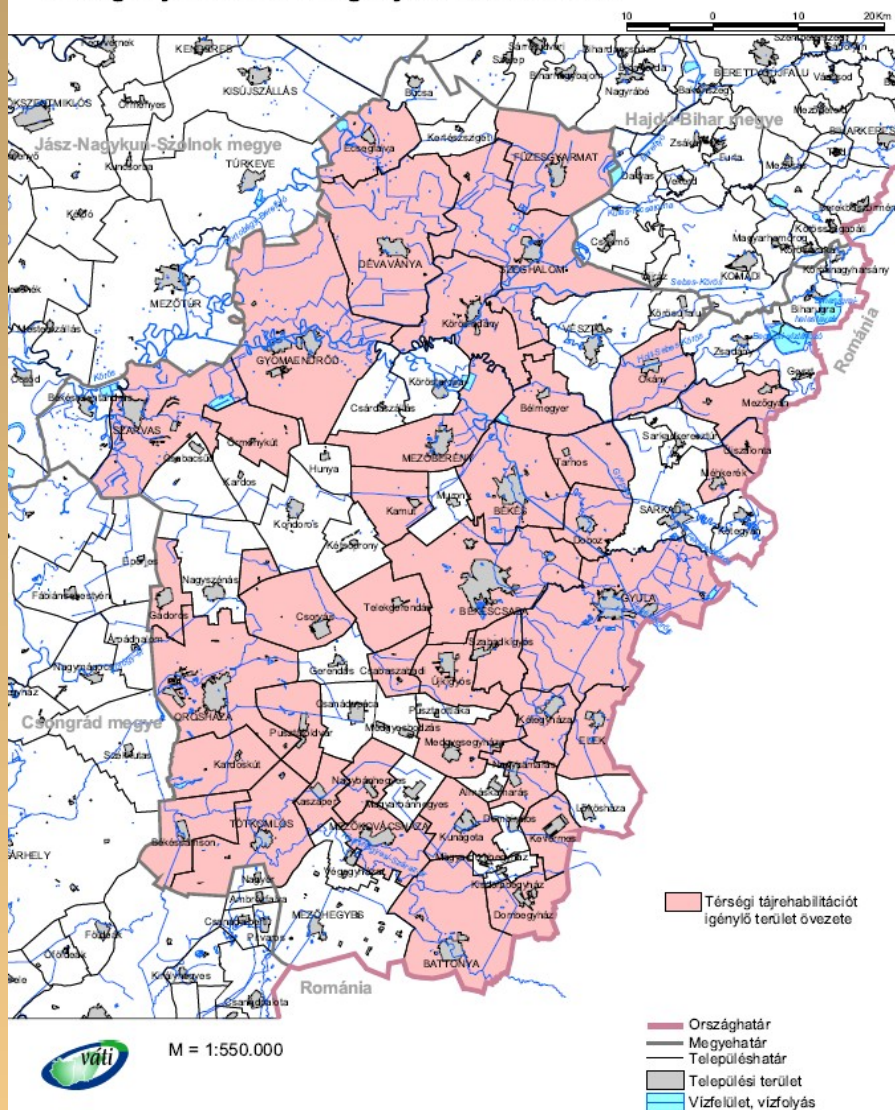

M = 1:550.000

Forrás: Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatósága, KVM, FÖMI, DTA50
Készült: a VÁTI Kht. Tervezési Igazgatóság Területi Tervezési Irodáján 2004

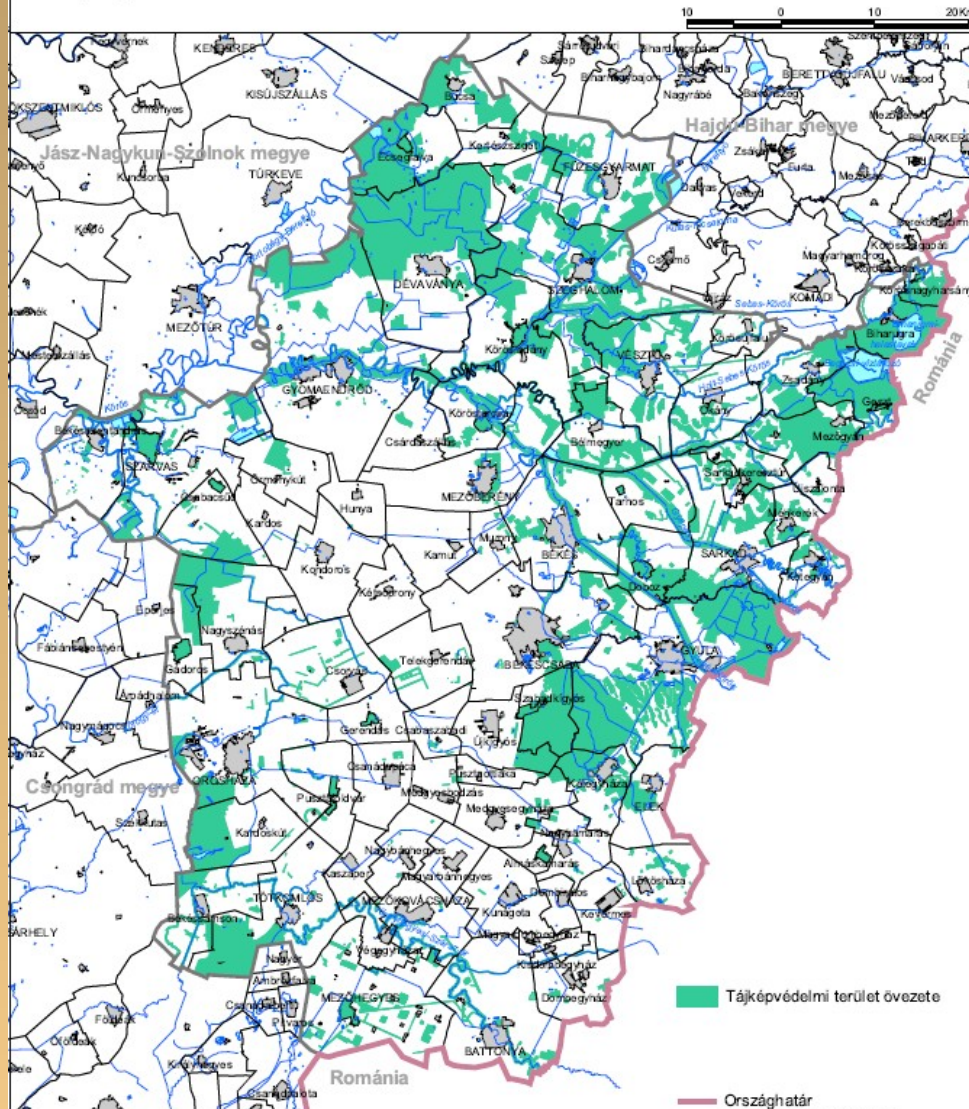
BÉKÉS MEGYE TERÜLETRENDEZÉSI TERVE

Térségi tájrehabilitációt igénylő terület övezete

BÉKÉS MEGYE TERÜLETRENDEZÉSI TERVE

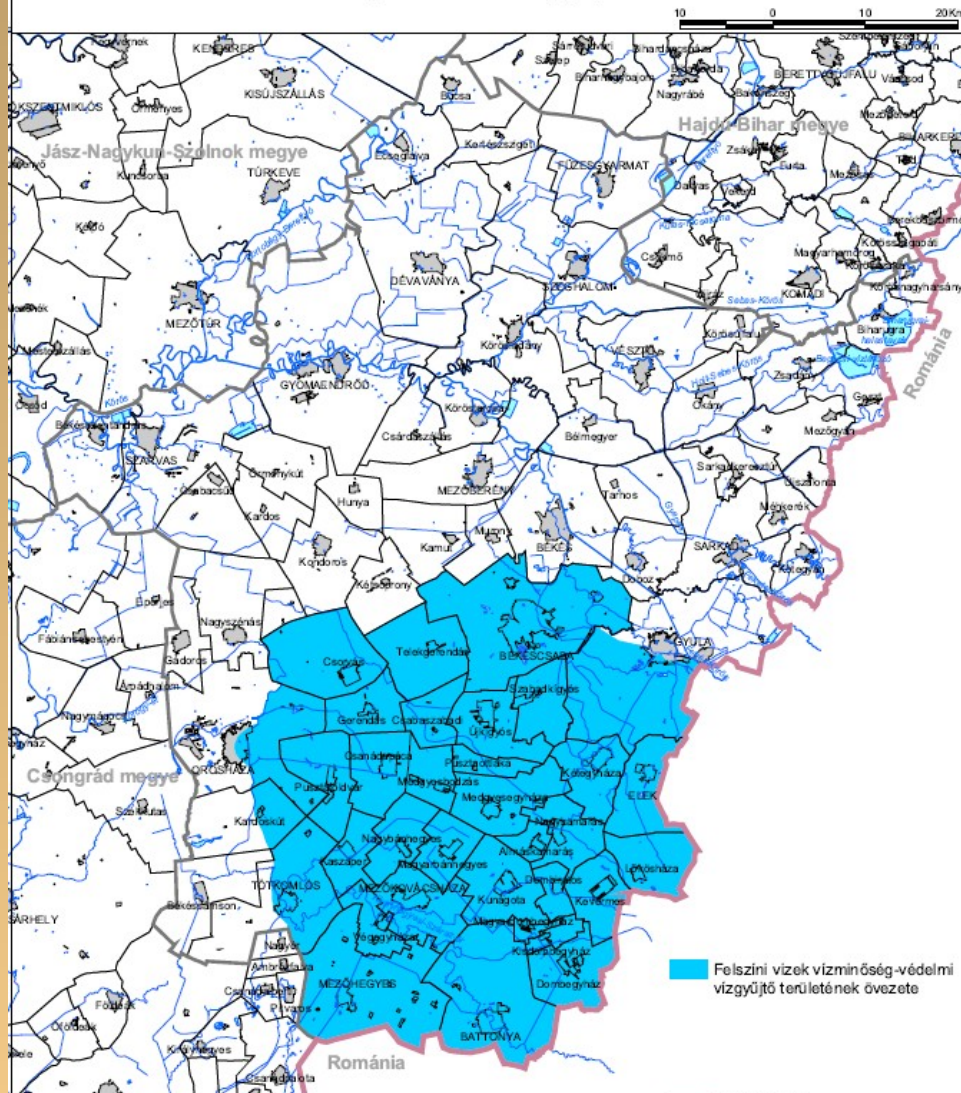
Tájképvédelmi terület övezete

M = 1:550.000

BÉKÉS MEGYE TERÜLETRENDEZÉSI TERVE

Felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területének övezete

M = 1:550.000

Fenntartható környezetgazdálkodással kapcsolatos feladatok Békéscsabán I.

- Ökológiai alapú tájrendezési-tájvédelmi-tájhasznosítási terv készítése bel- és külterületre
- Az egyre szűkülő élőhelyek pótlása fásítással, erdősítéssel
- Zöldterületi fejlesztési és rekonstrukciós tervek készítése

Fenntartható környezetgazdálkodással kapcsolatos feladatok Békéscsabán II.

- Gyengébb minőségű talajjal rendelkező területrészek kijelölése későbbi zöldmezős beruházások számára
- Részletes felmérés készítése a vízkészletek nagyságára, kitermelhetőségére, vízadó hideg- és meleg vizes rétegek kapcsolatára
- Élővíz-csatorna ökológiai vízpótlásának megoldása

Vízgazdálkodás fejlesztésével kapcsolatos feladatok

- Víztakarékos öntözési technológiák fejlesztése és használata
- Öntözővíz újrahasznosítása
- Integrált vízvédelmi intézkedések (víz tározás és vízvisszapótlás növelésével)
- Talajkímélő gazdálkodás, művelési ágváltás, vízmegtartás növelése, tározás, tájhasználat

Víztakarékos öntözési technológiák fejlesztésének jelentősége

- A ténylegesen megöntözött terület a „jogilag” öntözhetőnek csak töredéke (2008-ban 165.000 ha engedélyezettből 59.000 ha az öntözött)
- Az öntözhető területből 73 % az Alföldön található.
- Magas üzemelési költség
- Kisebb földtulajdonok és a földbérlés bizonytalansága

Kulcsszavak

- Természettel való együttműködés
- Környezet- és tájgazdálkodás
- Vidékfejlesztés
- Vízbiztonságra épülő vízgazdálkodás

***Köszönöm megtisztelő
figyelmüket!***